

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

© 2014 МАКУРІН А. А.

УДК 338.6

Макурін А. А. Проблеми облікового забезпечення господарських операцій в контексті євроінтеграції України

У статті розглянуто проблеми облікового забезпечення господарських операцій в контексті євроінтеграції України. Проаналізовано використання міжнародних стандартів в вітчизняних підприємствах. Аналіз показав, що бухгалтерський облік в Україні має зазнати корективів і змін, стати відповідним до міжнародних стандартів. Зміни в бухгалтерському обліку спричиняють і зміни у формуванні та підготовці кваліфікованих фахівців бухгалтерського обліку. Перехід українського обліку на міжнародні стандарти стане важливою ланкою інтеграції української економіки в європейське та світове господарство. Досліджено проблему соціальної відповідальності бізнесу перед суспільством у контексті бухгалтерського обліку, яка полягає в тому, що в розвинених країнах Європи результат діяльності підприємства спрямовано на допомогу та користь територіальній громаді. А в Україні певні прошарки населення перебувають поза межами справедливого розподілу, і про реальне соціальне партнерство між бізнесом і суспільством практично говорити не доводиться. Проаналізовано проблему визначення справедливої вартості компаній та їх фінансової звітності. Оцінка справедливої вартості є одним з інструментів підвищення капіталізації компанії, тому що дозволяє значно підняти вартість активів, а отже, і власного капіталу. У контексті бухгалтерського обліку звернуто увагу на питання моральних збитків для власників бізнесу від фінансово недобросовісних дій найманих менеджерів, що проявляється у необґрунтованому завищенні доходів.

Ключові слова: облік, господарські операції, конкурентоспроможність, інтеграція, економіка, євроінтеграція.

Рис.: 2. **Бібл.:** 10.

Макурін Андрій Андрійович – асистент, кафедра обліку і аудиту, Національний гірничий університет (пр. К. Маркса, 19, Дніпропетровськ, 49027, Україна)

E-mail: zyxcel@mail.ru

УДК 338.6

UDC 338.6

Макурін А. А. Проблемы учетного обеспечения хозяйственных операций в контексте евроинтеграции Украины

В статье рассмотрены проблемы учетного обеспечения хозяйственных операций в контексте евроинтеграции Украины. Проанализировано использование международных стандартов на отечественных предприятиях. Анализ показал, что бухгалтерский учет в Украине должен быть откорректирован и изменен, чтобы соответствовать международным стандартам. Изменения в бухгалтерском учете повлекут и изменения в формировании и подготовке квалифицированных специалистов бухгалтерского учета. Переход украинского учета на международные стандарты станет важным звеном интеграции украинской экономики в европейское и мировое хозяйство. Исследована проблема социальной ответственности бизнеса перед обществом в контексте бухгалтерского учета, которая заключается в том, что в развитых странах Европы результат деятельности предприятия направлен на помощь и пользу территориальной общины. А в Украине определенные слои населения находятся за пределами справедливого распределения, и о реальном социальном партнерстве между бизнесом и обществом практически говорить не приходится. Проанализирована проблема определения справедливой стоимости компаний и их финансовой отчетности. Оценка справедливой стоимости является одним из инструментов повышения капитализации компании, так как позволяет значительно поднять стоимость активов, а следовательно, и собственного капитала. В контексте бухгалтерского учета обращено внимание на вопросы морального ущерба для владельцев бизнеса от финансово недобросовестных действий наемных менеджеров, что проявляется в необоснованного завышения доходов.

Ключевые слова: учет, хозяйственные операции, конкурентоспособность, интеграция, экономика, евроинтеграция.

Рис.: 2. **Библ.:** 10.

Макурін Андрій Андреевич – асистент, кафедра учета и аудита, Национальный горный университет (пр. К. Маркса, 19, Днепропетровск, 49027, Украина)

E-mail: zyxcel@mail.ru

Makurin A. A. Problems of the Accounting of Economic Operations in the Context of European Integration of Ukraine

In the article problems of the accounting of economic operations in the context of the European integration of Ukraine are considered. Use of international standards in the domestic enterprises is analyzed. The analysis showed that the accounting should be corrected and modifications should be made in order to conform with international standards. Modifications in accounting would bring along changes in the formation and training of qualified accounting professionals. The transition of the Ukrainian accounting to international standards should be an important element of the integration of Ukrainian economy into the European and world economy. The problem of social responsibility towards the society in the context of accounting is, that in the developed countries of Europe the results of enterprise activity aim to support and benefit the territorial community. But in Ukraine, certain segments of the population are situated outside the equitable distribution, and there is no mention of real social partnership between business and society. The problem of determining the fair value of enterprises and their financial statements was analyzed. Assessment of the fair value is a tool for increasing the capitalization of enterprise, as it allows to significantly raise the value of the assets, and therefore the value of the owner capital. In the context of the accounting, attention is drawn to issues of moral damage to business owners from the financial fraud of the hired managers, resulting in undue overstatement of income.

Key words: accounting, economic operations, competitiveness, integration, economy, European integration.

Pic.: 2. **Bibl.:** 10.

Makurin Andrii A. – Assistant, Department of Accounting and Audit, National Mining University (pr. K. Marksa, 19, Dnipropetrovsk, 49027, Ukraine)

E-mail: zyxcel@mail.ru

Одним з найважливіших чинників розвитку людської цивілізації, безумовно, є інтеграція. Україна обрала курс на інтеграцію до ЄС як стратегічну мету своєї зовнішньоекономічної політики. Європейський вектор розвитку України обумовлений геополітичними та суспільно-політичними факторами [5].

Вітчизняне законодавство та стан економіки, на жаль, зараз не відповідає європейським вимогам, що спричиняє потребу в його модернізації. Також неможлива швидка інтеграція вітчизняного бізнесу до світової економічної системи у зв'язку з тим, що виробничі потужності, на яких виготовляється продукція та за допо-

могою яких надаються послуги, мають високий рівень морального та фізичного зносу.

Безумовно, інтеграція господарства України в економічний простір ЄС дає можливість ліквідувати економічні бар'єри, можливість українським виробникам і товарам опинитися в конкурентному середовищі серед європейських виробників і товарів на європейському рівні та ринках [1].

Але все це ускладнюється обліком господарських операцій, які формують фінансову звітність, оскільки формування фінансової звітності в нашій державі суттєво відрізняється від фінансової звітності інших держав.

Виходячи з того, що фінансова звітність має бути однаковою в різних країнах світу для спрощеного обліку, то і самі Міжнародні стандарти мають охоплювати не лише національні стандарти, а й облік на підприємствах кожної країни. Існує вагома причина, яка поступово схиляє Україну до переходу на міжнародні стандарти обліку. Такий перехід дозволить уникнути облікового хаосу, коли одне підприємство формує звітність одночасно згідно з національними та міжнародними вимогами, що, у свою чергу, може ввести в оману чи ускладнити розуміння інформації інвесторами, кредиторами та іншими користувачами.

Керівництво нашої держави повинно з'ясувати, які загрози та виклики чекатимуть Україну при вступі в Європейський Союз [4, с. 6 – 8]. Тому дослідження проблем облікового забезпечення господарських операцій підприємств в контексті євроінтеграції України є актуальною темою.

На шляху до євроінтеграції України постає велика кількість питань щодо ведення обліку на підприємствах держави, інтегрованих у європейський економічний простір [2]. Деякі з цих питань висвітлювали багато вчених. Наприклад, В. Ліпкан, Ю. Максименко, В. Желіховський розглядали питання інформаційної безпеки підприємств України в процесі євроінтеграції. В. Онищенко, В. Папп розглядали різні аспекти відповідності української економіки європейським вимогам. Вчені Л. Ловинська та Ф. Ярошенко акцентували увагу на важливій, але не вирішеній проблемі інформаційного забезпечення складання декларації з податку на прибуток підприємства [3]. Фахівець науково-дослідного фінансового інституту при Міністерстві фінансів України Т. Єфименко довела, що автономна система податкового обліку, не пов'язана з бухгалтерським, створює передумови для викривлення даних про об'єкт оподаткування, призводить до маніпулювання первинною документацією, поглиблення «тінізації» економіки.

Подальше дослідження тематики євроінтеграції, безумовно, залишатиметься пріоритетним в українській економіці. Особливого значення набудатиме інтеграція та трансформація нашого суспільства в процесах глобалізації всього людства. Уряд України має всі шанси, щоб створити умови для вступу держави в ЄС, оскільки відлагоджена взаємодія Президента, Уряду та Парламенту створює для цього всі організаційні передумови. Проте, рухаючись до Європи, потрібно робити виважені кроки, враховуючи власні національні інтереси. Результати

євроінтеграційних перетворень можуть стати набагато ефективнішими, ніж просто економічне зростання чи розвиток демократії.

Угода про Асоціацію між Україною та ЄС є великим економічним проектом. Вступ України до Європейського Союзу гарантуватиме належну реалізацію національного законодавства і дасть змогу скористатися багатьма перевагами членства [6].

Однак у зв'язку з євроінтеграцією України постає низка невирішених проблем, серед яких особливе місце посідають проблеми облікової політики та обліку господарських операцій на вітчизняних підприємствах. Зокрема, слід враховувати ті тенденції в бізнес-культурі розвинутих країн, які й дотепер не знайшли суттєвого розвитку в українському бізнес-середовищі. Йдеться про питання соціальної відповідальності бізнесу перед суспільством за надання достовірної інформації без завищеної або заниженої вартості компаній та їх фінансової звітності; про питання формування теоретико-методологічної бази для справедливої оцінки активів, а також про питання моральних збитків для власників бізнесу від фінансово-недобросовісних дій найманих менеджерів.

Метою досліджень, результати яких викладено в даній статті, є виявлення проблем облікового забезпечення господарських операцій пов'язаних з євроінтеграцією України.

Для досягнення поставленої мети були виконані такі *завдання*: проаналізовано використання міжнародних стандартів на вітчизняних підприємствах; соціальна відповідальність бізнесу перед суспільством контексті бухгалтерського обліку; проаналізована відповідна інформація, яка стосується справедливої вартості компанії та їх фінансової звітності; питання моральних збитків для власників бізнесу від фінансово-недобросовісних дій найманих менеджерів.

На *рис. 1* зображені основні проблеми облікового забезпечення господарських операцій в контексті євроінтеграції.

Розглянемо кожну з визначених проблем більш детально.

Перша проблема: економіка кожної держави унікальна, специфічна та індивідуальна. Але розширення міжнародних зв'язків, виникнення економічних відносин між державами, створення міжнародних компаній привели до необхідності впровадження єдиних правил і процедур ведення фінансового обліку і складання фінансової звітності. Принципи та терміни, які використовуються у МСФЗ (міжнародні стандарти фінансової звітності), орієнтовані передусім на приватні підприємства. З метою гармонізації фінансової звітності державних підприємств створено Комітет державного сектора Міжнародної федерації бухгалтерів, який розробив і видав керівництво для фінансової звітності державного сектора.

В основі відображення господарських операцій лежать принципи, які базуються на формуванні національних стандартів країни. Принципи бухгалтерського обліку в Україні відображені в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [7].

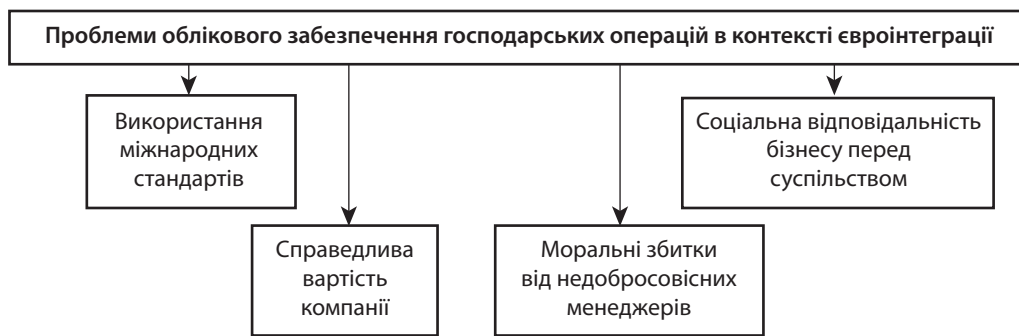

Рис. 1. Проблеми забезпечення господарських операцій в контексті євроінтеграції

В умовах ринкових відносин використання принципів і національних стандартів в бухгалтерському обліку набувають нового значення. Використання Міжнародних стандартів ведення обліку в Україні потребує перш за все узгодження міжнародних стандартів з національними стандартами держави. Міжнародні стандарти спираються на два основні фактори, які наведені на рис. 2.

бухгалтерського обліку. Бухгалтери повинні активізувати вивчення міжнародного досвіду по веденню обліку, брати участь в міжнародних конференціях і семінарах стосовно обліку.

Друга проблема стосується соціальної відповідальності бізнесу в контексті бухгалтерського обліку. В європейських країнах підприємництво визначається

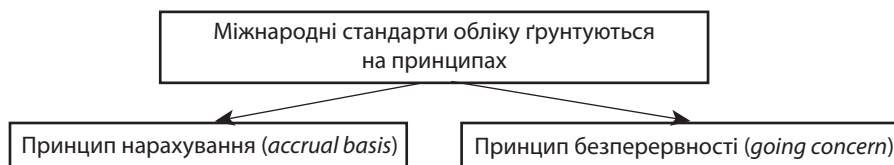

Рис. 2. Фактори міжнародних стандартів обліку

Принцип нарахування полягає в тому, що операції та події визнаються, коли вони відбуваються.

Принцип безперервності – це принцип, згідно з яким підприємство не ліквідує і не скоротить свою діяльність в майбутньому.

Одним із головних критеріїв визначення активу за міжнародним стандартами є його здатність приносити підприємству доходи, незалежно від прав власності на це майно.

Для будь-якої облікової ситуації в країні повинен існувати набір стандартів. Стандартизація обліку розуміє під собою встановлення єдиних норм і вимог щодо бухгалтерського обліку. Стандартизація обліку залежить від базової концепції на якій вона ґрунтується. Насамперед це принципи чи правила. Облікові принципи повинні відповідати трьом критеріям:

- ✦ доречність;
- ✦ об'єктивність;
- ✦ реалізація.

Сучасне суспільство розвивається, поряд з цим розвивається й бухгалтерський облік. Розвиток сучасного бухгалтерського обліку пов'язаний з глобалізацією економіки.

Бухгалтерський облік в Україні має зазнати коректив і змін, прийняти відповідність до міжнародних стандартів. Зміни в бухгалтерському обліку повинні спричинити зміни в податковому й цивільному законодавствах.

Перехід українського обліку на міжнародні стандарти стане важливою ланкою інтеграції української економіки в європейське та світове господарство.

Зміни в бухгалтерському обліку спричинять зміни у формуванні та підготовці кваліфікованих фахівців

скоріше як бізнес із соціальною місією. На європейському підприємстві в першу чергу вирішуються питання соціального забезпечення та захисту населення, а вже потім йдеться про фінансовий результат діяльності цього підприємства. У розвинених країнах Європи результат діяльності підприємства спрямовано на допомогу та користь територіальній громаді. Виходячи з цього, можна зробити висновок, що підприємство – це бізнес, який виступає із соціальною місією. При переході до ринкових відносин нашої держави на місцевому рівні існують та протистоять одне одному дві взаємопов'язані сили: підприємці (люди бізнесу) та звичайне населення [8, с. 32 – 34]. В українському суспільстві існують, на жаль, тільки два класи населення: заможні люди та основна маса населення держави, такий клас як «середній», майже вичерпав себе і становить близько 10% – повідомляє маркетингова агенція TNS Ukraine [10]. Обидві сторони поведуть себе не зовсім коректно, що спричиняє соціальну напруженість у суспільстві. Підприємці часто практикують приховування прибутків від оподаткування, намагаються діяти «у тіні», необґрунтовано завищують ціни на продукцію і послуги, затримують заробітну плату найманим робітникам. Це, відповідно, викликає негативну зворотну реакцію населення держави.

Певні прошарки населення перебувають поза межами справедливого розподілу, і про реальне соціальне партнерство між бізнесом і соціумом практично говорити не доводиться. Цікавим фактом останніх років є те, що населення очікує на благодійну допомогу передусім від комерційних структур, а вже потім від держави та її органів соціальної опіки. Це свідчить про деяку переорієнтацію настроїв населення та їх відмову від партнерських очікувань стосовно держави [9, с. 2 – 3].

У таких умовах саме органи місцевої влади мають відіграти ключову роль у налагодженні стабільного та ефективного зв'язку між бізнесом і громадою у вирішенні соціальних проблем і взаємовигоди.

Внаслідок подій в Україні та кризи в економіці держави й суспільстві виникають суперечки з приводу того, що може пояснити фінансова звітність та на які питання відповідати зацікавленим сторонам відповідно до реалізації та досягнення запланованої мети, а на які питання прозорості інформації дати не зможе.

Третя проблема відображає переведення документації вітчизняних підприємств відповідно до міжнародних, коли фахівці зіткнулися з поняттям справедливої вартості (*fair value*). Щоб виконати такий перехід, слід відобразити активи й зобов'язання за справедливою вартістю.

Справедлива вартість відповідно до Міжнародних стандартів – це сума, за допомогою якої сторони угоди можуть сплатити актив або зобов'язання.

Оцінка справедливої вартості є одним з інструментів підвищення капіталізації компанії, тому що дозволяє значно підняти вартість активів, а отже, і власного капіталу. При цьому на відміну від традиційної переоцінки власний капітал, крім позитивного результату від переоцінки основних засобів, може бути також скоригований у бік збільшення за рахунок вартості нематеріального активу «гудвіл».

Застосування справедливої вартості дозволило б визначити межі її застосування з метою забезпечення достовірності фінансової звітності. Необхідно скорочення варіативності методів оцінки активів і зобов'язань, яка знижує можливість порівняння фінансової звітності суб'єктів господарювання, через встановлення пріоритету оцінки за історичною (фактичною) собівартістю як найбільш достовірного та обґрунтованого методу оцінки за сучасних умов господарювання. Обмеженість використання оцінки за справедливою вартістю ґрунтується на високому рівні її об'єктивності, що обумовлено відсутністю єдиної методики її визначення, наявністю обмежень активного ринку на більшість об'єктів бухгалтерського обліку, необхідністю адаптації фахового рівня підготовки бухгалтерів до сучасних вимог і недостатньою розвиненістю ринку послуг незалежної оцінки та інституту професійних оцінювачів в Україні.

Четверта проблема. Моральний збиток – це втрати нематеріального характеру, понесені в результаті моральних та фізичних страждань, причиною яких стали незаконні дії інших людей та юридичних осіб.

Сучасне законодавство визначає, що моральний збиток полягає в моральних стражданнях, які викликані незаконними діями проти самої людини чи його близьких, у втраті ділової репутації людини чи юридичної особи.

Категорія збитків у цивільному та господарському праві є одним з найбільш давніх та основоположних інститутів при захисті суб'єктом правовідносин своїх законних прав та інтересів.

У період приватизації та нагромадження капіталу в Україні основні завдання великих приватних власників полягали у визначенні активів і захисті прав власності,

що зумовило домінування власників у керівництві компаній. Однак процеси інтеграції української економіки в глобальний простір потребують від власників залучення фахівців корпоративного управління, іншими словами – залучення найманих менеджерів до виконання прямих обов'язків, пов'язаних з діяльністю підприємств.

Новітня фінансова криза та розвиток українських підприємств змусив власників шукати менеджерів зі знанням української специфіки. Особливістю українського ринку праці менеджерів є те, що більше цінуються ті управлінці, які мають досвід роботи в різних компаніях, а не ті, хто перебував переважно в одному корпоративному середовищі.

З розвитком українського суспільства та проблемами на Україні змінилися вимоги до топ-менеджерів компаній, від яких сьогодні чекають демонстрації антикризових навичок управління. Найбільш затребуваними є ті топ-менеджери, які можуть ефективно розпоряджатися обмеженими фінансовими ресурсами та здатні розвивати компанію в умовах повної невизначеності українських бізнес-реалій.

Керівництво підприємство, запрошуючи найманого менеджера до праці, завжди ризикує. Наймані менеджери отримують заробітну плату відповідно до відсотку від доходу компанії. Буває так, що шахрайство менеджерів пов'язане з фінансовою звітністю, а саме – з доходами підприємства. Часто менеджери завищують дохід компанії необґрунтовано, щоб отримати більшу заробітну платню, а керівництво компанії навіть не підозрює про ці махінації у фінансових документах підприємства. Необґрунтоване завищення доходів призводить до збільшення видатків підприємства. При перевірці податку на прибуток компанії визначаються значні відхилення між сумами, фактично сплаченими, і сумами, які мають бути сплаченими. Це призводить до штрафів. Менеджер діє у своїх інтересах. Краще коли підприємство готує менеджерів зі своїх підлеглих, дає можливість працівнику рухатися вгору за кар'єрними сходами, розвивають його розумові здібності та розкривають його людський потенціал.

На підставі проведеного дослідження можна зробити такі **висновки**:

1. У ході дослідження виявлено проблеми облікового забезпечення господарських операцій, пов'язаних з євроінтеграцією України.

2. Проаналізовано використання міжнародних стандартів на вітчизняних підприємствах. Аналіз показав, що бухгалтерський облік в Україні повинен зазнати коректив і змін, прийняти відповідність до міжнародних стандартів. Зміни в бухгалтерському обліку спричинять зміни у формуванні та підготовці кваліфікованих фахівців бухгалтерського обліку. Перехід українського обліку на міжнародні стандарти стане важливою ланкою інтеграції української економіки в європейське та світове господарство.

3. Досліджено проблему соціальної відповідальності бізнесу перед суспільством у контексті бухгалтерського обліку. Вона полягає в тому, що в розвинених країнах Європи результат діяльності підприємства спрямовано на допомогу та користь територіальної

громади. Виходячи з цього, можна зробити висновок, що підприємство – це бізнес, який виступає із соціальною місією. А в Україні певні прошарки населення перебувають поза межами справедливого розподілу, і про реальне соціальне партнерство між бізнесом і соціумом практично говорити не доводиться.

4. Проаналізовано проблему визначення справедливої вартості компаній та їх фінансової звітності. Оцінка справедливої вартості є одним з інструментів підвищення капіталізації компанії, тому що дозволяє значно підняти вартість активів, а отже, і власного капіталу.

5. У контексті бухгалтерського обліку звернуто увагу на питання моральних збитків для власників бізнесу від фінансово недобросовісних дій найманих менеджерів, що проявляється в необґрунтованому завищенні доходів, оскільки менеджер отримує свою заробітну платню у відсотках від доходу. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Дубик В. Я. Євроінтеграція України: стратегія, проблеми, перспективи // У мат-лах конф. «Актуальні проблеми сучасної науки» (21 – 23 жовтня 2014 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://int-konf.org/konf052013/279-kand-ekonom-nauk-dubik-v-ya-yevrontegracya-ukrayini-strategya-problemi-perspektivi.html>

2. Правила (ЕС) № 1606/2010 Європейського парламенту і Комітету з міжнародних стандартів бухгалтерського обліку // Галицькі контракти. Школа бухгалтера. – 2010. – 25 листопада. – № 48.

3. Применение международных стандартов финансовой отчетности. История вопроса. GAAP.RU. Материалы для отчетности [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://gaap.ru/biblio/gaap-ias>

4. Мета та шляхи гармонізації фінансової звітності [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bokov.net.ua/index.php?act=10&id=52719&pages=1>

5. Multifaceted informational and analytical overview of the month of the October. Internal and foreign policy of Ukraine. Kyiv 2014. CENTER FOR OPERATIONAL STRATEGIC ANALYSIS [Electronic resource]. – Mode of access : www.cosa.com.ua

6. International Financial Reporting Standards and other International Accounting Standards Board publications [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.iasb.org>

7. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

8. Напрями підвищення соціальної відповідальності бізнесу на місцевому рівні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://old.niss.gov.ua/monitor/november/13.htm>

9. «Середній клас» по-українськи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.radiosvoboda.org/content/article/1562494.html>

10. Справедлива вартість компанії та її оцінка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ufin.com.ua/analit_mat/sdu/071.htm

REFERENCES

Dubyk, V. Ya. "Yevrointehratsiia Ukrainy: stratehiia, problyemy, perspektyvy" [European integration of Ukraine: strategy, problems and prospects]. <http://int-konf.org/konf052013/279-kand-ekonom-nauk-dubik-v-ya-yevrontegracya-ukrayini-strategya-problemi-perspektivi.html>

"International Financial Reporting Standards and other International Accounting Standards Board publications" <http://www.iasb.org>

[Legal Act of Ukraine]. <http://zakon.nau.ua/doc/?code=996-14>

"Meta ta shliakhy harmonizatsii finansovoi zvitnosti" [The purpose and to harmonize financial reporting]. <http://bokov.net.ua/index.php?act=10&id=52719&pages=1>

"Multifaceted informational and analytical overview of the month of the October. Internal and foreign policy of Ukraine". www.cosa.com.ua

"Napriamy pidvyshchennia sotsialnoi vidpovidalnosti biznesu na mistsevomu rivni" [Areas of increased social responsibility at the local level]. <http://old.niss.gov.ua/monitor/november/13.htm>

"Primenenie mezhdunarodnykh standartov finansovoy otchetnosti. Istoriia voprosa. GAAP. RU. Materialy dlia otchetnosti" [Application of International Financial Reporting Standards. Background. GAAP. RU. Materials for reporting]. <http://gaap.ru/biblio/gaap-ias>

"Pravyla (IES) № 1606/2010 I Evropeiskoho parlamentu i Komitetu z mizhnarodnykh standartiv bukhhalterskoho obliku" [Regulation (EC) № 1606/2010 of the European Parliament and the Committee on International Accounting Standards]. *Halytski kontrakti. Shkola bukhhaltera*, no. 48 (2010).

"«Serednii klas» po-ukrainsky" ["Middle class" in Ukrainian]. <http://www.radiosvoboda.org/content/article/1562494.html>

"Spravedlyva vartist kompanii ta ii otsinka" [The fair value of the company and its evaluation]. http://ufin.com.ua/analit_mat/sdu/071.htm